

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö koskien alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihanketta sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittämistä vuosina 2020-2022

344/0.10/2018

Kaupunginhallitus 15.10.2018 § 244

(Asian valmistelija kaupunginjohtaja Maria Sorvisto p. 044-4294 210)

Liikenne- ja viestintäministeriö suunnittelee rautateiden osto- ja velvoiteliikenteen seuraavaa kautta vuodesta 2020 alkaen. Nykyiset ostoliikennesopimus ja päätös velvoiteliikenteestä ovat voimassa vuoden 2019 loppuun. Tulevalla kaudella on tarkoitus pilotoida yhdessä alueiden kanssa alueellista liikennettä sekä tarkastella muutoinkin osto- ja velvoiteliikenteen kokonaisuutta ottaen huomioon alueiden tarpeita.

Hallitus on päättänyt, että rautateiden henkilöliikennepalvelut avataan kilpailulle vaiheittain. Ensimmäisenä kilpailutetaan Etelä-Suomen taajamajunaliikenne. Kilpailutetun liikenteen on tarkoitus alkaa kesäkuussa 2022. Tavoitteena on mm. että henkilöliikennepalvelujen tarjonta lisääntyy ja monipuolistuu siten, että junaliikenne on ennistä vartenotettavampi vaihtoehto yksityisautoilulle.

Paikallisjunaliikenteessä 1980-luvulla tehtyjen laajojen lakkauttamisten jälkeen jäljellejäänyt alueellinen liikenne on suunniteltu toimimaan ensisijaisesti kaukojunien liityntäyhteyksinä. Siten olemassa oleva liikenne ei välttämättä palvele alueen sisäistä liikkumista. Hallitus on myös esittänyt, että maakuntaudistuksen yhteydessä annettaisiin maakunnille toimivalta oman alueensa junaliikenteeseen, jolloin niiden on mahdollista järjestää liikennettä omista tarpeistaan käsin.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää osto- ja velvoiteliikenteen suunnittelua varten näkemyksiä alueen liikkumistarpeista, sekä osto- ja velvoiteliikenteen mahdollisesta tulevasta tarjonnasta. Viranomaistahot voivat myös ilmoittaa kiinnostuksensa osallistua pilottiyhteistyöhön uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelussa ja toteutuksessa. Hankkeessa on tarkoitus kokeilla kokonaan uutta liikennettä.

Koko lausuntopyyntö on luettavissa osoitteessa:

<https://www.lvm.fi/lausuntopyynnot/-/mahti/asiakirja/278492>. Näkemyksiä voi toimittaa 23.10.2018 mennessä.

KAUPUNGINJOHTAJA: Kaupunginhallitus lausuu seuraavaa:

Ylivieska on pääradan Pohjanmaan osuudella merkittävä asemapaikka, josta haaroittuu poikittaisrata Iisalmeen. Ylivieskassa pysähtyy arkipäivisin yli kaksikymmentä junavuoroa. Aseman matkustajamäärä on ollut vakaassa kasvussa ja on tällä hetkellä lähes 200 000 matkustajaa vuodessa.

Ylivieskan ratapihan perusparantaminen on parhaillaan käynnissä. Rakentamisen yhteydessä parannetaan koko asemanseutua. Reunalaiturin korotuksen, välilaiturin sekä kulkuyhteyden välilaiturille lisäksi laajennetaan pysäköintialuetta merkittävästi, parannetaan saatto- ja noutoliikenteen toimivuutta sekä lisätään asemanseudun viihtyvyyttä. Samanaikaisesti rakennetaan kevyen liikenteen yhteys ratapihan alitse, mikä mahdollistaa pysäköinnin myös radan itäpuolelle. Hanke valmistuu alkuvuodesta 2019. Asemanseudun II-vaiheen kunnostamisen mahdollistava asemakaava, joka koskee radan varren aluetta keskustan puolella etelään päin (ns. Kasarmialue), on vireillä.

Seinäjoki – Oulu -ratahanke (Pohjanmaan rata) saatiin päätökseen viime vuonna. Ratahankkeen yhtenä tavoitteena oli parantaa palvelutasoa koko ratakäytävällä. Radan parantaminen lyhentää matka-aikoja, vähentää häiriöherkkyyttä ja mahdollistaa junaliikenteen lisäämisen. Matka-aikojen lyhenemisen myötä matkustajamäärät kasvavat. Maaliskuussa kuluvaan vuoteen aikaistettiin aamujuna etelän suuntaan lähtemään Ylivieskasta, myös iltapäivän viimeinen paluuvooro Helsingistä on Ylivieskassa aikaisempaa myöhemmin. Aamujunan osalta kokeilu on menossa ja myös tämän junavuoron tulee jäädä pysyväksi.

Nykyiset junavuorot palvelevat työmatkaliikennettä Oulu – Ylivieska välillä huonosti. Tämä johtuu osittain lopetetuista vuoroista. Uutta työmatkaliikenteeseen paremmin soveltuvaa junayhteyttä toivotaankin Oulu – Ylivieska välille, päätepysäkki voisi olla joko Kokkola tai Seinäjoki.

Ylivieskan seudun rataympäristössä ei ole tarvetta uusille liikennepaikoille. Enemminkin tarvitaan alueellisen saatto- ja noutoliikenteen (joukkoliikenteen) kehittämistä sekä lisälmen radan syöttöliikenteen tehostamista ja yhteistä lippujärjestelmää. Kaupunki toivoo alueellisen joukkoliikenteen kehittämiseen ELY:ltä vahvempaa roolia. Toimivan joukkoliikenteen täytyy olla mahdollista myös pienemmissä kaupungeissa. Parantuneet liikenneyhteydet liittävätkin alueet entistä tiiviimmin yhdeksi toiminnalliseksi työssäkäyntialueeksi ja edesauttavat myös yritysten liiketoiminta-alueiden laajenemista. Alueella on tarpeen selvittää ja pilotoida junaliikenteen käyttöä työmatkaliikenteessä.

KAUPUNGINHALLITUS: Hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa Ylivieskassa 17.10.2018

Maritta Piili
Pöytäkirjanpitäjä